Konst
Vilken barnslig glädjeyra han ger oss, Bertil Vallien

16 mars 2024 12:00

Vilt, fritt och mumsigt. Hans keramik är en äldre tidsanda som på KKAM i Höganäs skickas rakt in i vår tid.

Jenny Maria Nilsson Text
Jenny Maria Nilsson

Det här är en recension. Analys och värderingar är skribentens egna.

”I Valliens estetik finns något jag tror vi har mindre av nu: Framtid och framtidstro”, skriver Jenny Maria Nilsson.
Bild: Isabel Aguilar

FAKTA

Bertil Vallien

”Lack & lera – skulptur från 1960-talet”. KKAM, Höganäs. T o m 21/4.
Jenny Maria Nilsson är kritiker och skribent på kultursidan.

Man vet att man är i Höganäs när alla omkring en – som också är på konsthallen för att kolla Bertil Valliens skulpturer – låter som om de arbetat med stengods hela livet och har typ en egen studio för tillverkning av keramik hemma. Mysigt att höra samtal om allt från brännugnar och glasyr till filosofiska kommentarer om verkens havandeskap och jämvikt – medan man kollar.

Valliens skulpturer är fantastiska och att skriva det är att sparka in en öppen dörr. De har varit fantastiska sedan 1960-talet då han skapade dem, verken här är från den generation som Vallien gjorde succé med som ung man på The Ryder Gallery i Los Angeles i början av 1960-talet.

”De är vilda och fria och ursprungliga, de är som om ett hemligt folk har skapat dem för andliga ceremonier”, skriver Jenny Maria Nilsson mycket uppskattande om Bertil Valliens figurer som ställs ut på KKAM.
Bild: Isabel Aguilar

Skulpturerna heter sådant som ”Solens son”, ”Lejonkatedralen” och ”Betonghäst” – namn som hämtade från modernistisk poesi och så ser de också ut: dikt gestaltad i skulptur. De är artefakter som hade kunnat finnas ombord på skeppet i Martinsons

rymdepos Aniara, de är vilda och fria och ursprungliga, de är som om ett hemligt folk har skapat dem för andliga ceremonier, de är evighetsmaskiner; de är djur och människa och himmel och jord i ett och de avslöjar hemligheter och kan locka till sig folk.

De är av lera som i vissa fall har lackats med billack och verken jag nämnde ovan är just de med billacksyta.

Andra har en rå och keramisk yta, dessa är förmodligen mer sofistikerade och konstnärliga men jag blir tagen av hur skulpturerna i färg liksom har sugit åt sig femtiotalets mumsighet – den där barnsliga glädjeyran som jag förknippar med efterkrigstiden, innan sjuttiotalet kom med sitt mer allvarliga och spetsiga formspråk.

Höganäs är för dagen inbäddat i ett ljusgrått dis, men inne på museet och i konsthallen känns energin mer varm och livlig än tidigare.

KKAM rymmer numera en tidslinje med keramik och i utställningshallen ställer man ut sina nyinköp – både den äldre och den nya keramiken blir kommentarer till Valliens konst.

”Valliens skulpturer är hopsatta som på instinkt, utan dekorum. Ett synliggörande av ett 1960-tal som bringas till nuet.”
Bild: Isabel Aguilar

En eloge till Staffan Bengtsson, curator för utställningen – inte minst för utställningstexterna. Texter till konst kan vara av värsta sorten, generiska med

uppmaningar om vad man ska känna men texterna till ”Lack & lera” är nåt så ovanligt som levande.

Ni vet romantikens idé om att konstnären är ett medium för gud eller något annat övernaturligt? Jag tror på en sekulär version av det: En konstnär kan växa med och in i en tid och dra en tidsanda ur tillvaron, bli en kanal för något som finns i en generation, i ett samhälle, under en epok. Så i utställningen ser jag tidens estetik med sin särskilda fri- och lekfullhet – Valliens skulpturer är hopsatta som på instinkt, utan dekorum. Ett synliggörande av ett 1960-tal som bringas till nuet. Kanske kan en konstnär som vandrat på planeten i över åttio år, Vallien är 85, bli en tidsnod?

Keramikbåt av Bertil Vallien.
Bild: Staffan Bengtsson

Man är benägen att idealisera det förflutna, det kan betraktas från håll och är inte längre akut, men i Valliens estetik finns något jag tror vi har mindre av nu: Framtid och framtidstro. I utställningstexten på väggen har Staffan Bengtsson skrivit att 1960-talet var en tid ”Då konsten skulle ut till alla och göra oss till friare och helare människor”. Vart tog det vägen? Metamorferades det, försvann?

På utställningen har man byggt upp en liten ateljé, Valliens skrivbord, där har han suttit och ritat och besökarna har kunnat prata med honom. Säkert har han samtalat med den sortens hantverkskunniga som jag tjuvlyssnar på i lokalen, och jag hoppas att de har pratat om att konsthantverk är framtiden och om det inte är det så borde det vara det.